

2020

Kompetencer - Gode overgange

FORORD

Materialet her er udarbejdet med henblik på, at støtte dig som forælder, så du kan støtte dit barns overgang fra dagtilbud til skole.

Her kan du blive klogere på, hvilke kompetencer det 6 til 9 årige barn har brug for.

På hjemmesiden www.klartillaering.dk. kan både fagprofessionelle og forældre læse mere om 7 kompetencer inddelt på aldersgrupper: 0-2 år, 3-5 år, 6-9 år, 10-12 år samt 13-16 år.

Materialet beskriver/definerer først kompetencerne og kommer derefter med konkrete bud på handlinger.

1. ROBUSTHED

Robusthed drejer sig om at tåle udfordringer på forskellige niveauer. At man tåler egne og andres følelser. Børn skal i opvæksten opleve forskellighed, så de er rustet til at begå sig i en kompleks verden. Barnet/den unge skal lære at håndtere modgang og problemer, og på den måde kan energien bruges til læring af nye kompetencer.

Robusthed trænes i et trygt fællesskab ved at udholde/klare små frustrationer, som det lille barn gradvis og naturligt støder på. Modstandskraft og styrke opnås således, når barnet møder passende små udfordringer.

FOR FORÆLDRE- ROBUSTHED

Lad dit barn cykle i skole

Barnet skal selv bære sin skoletaske, samt sætte madkassen i køleskabet

Lær dit barn at tage ansvar for små hjælpe-opgaver fx tømme opvaskemaskinen

Spil spil sammen med sit barn, så barnet lærer at være en god taber og en god vinder

Ros dit barn for at øve sig på det, som er svært. Fx når dit barn skal øve sig i at skrive bogstaver og det kaster blyanten fra sig i frustration og siger: ”Det kan jeg ikke finde ud af”.

Her skal du tage dit barn alvorligt. Fortæl dit barn, at det er træls ikke at være god til det og forklare at nogle gange er der ting, der ikke lykkes. Vi øver os sammen.

2. BEHOVSUDSÆTTELSE

Det helt lille barn er naturligt styret af sine behov.

Når barnet bliver mødt og får opfyldt sine grundlæggende behov som kontakt, omsorg, mad, søvn og stimulation, bliver det gradvist i stand til at udsætte sine behov en smule. Dette udvikles op gennem barndommen.

At kunne udsætte egne behov er nødvendigt for at kunne være i en læringsituation og indgå i en social relation. Læring skal forstås bredt, som noget der foregår hele tiden.

FOR FORÆLDE – BEHOVSUDSÆTTELSE

Behovsudsættelse når man venter på tur ved fx spil.

Tale med sine børn om, at der kan være forskellige behov i en søskendeflok

Tale med sine børn om, at der kan være ventetid, men at barnet ikke er glemt

Være til stede i samtalen med sine børn - være til stede i nuet og lære sine børn behovsudsættelse gennem samtale

Vente på tur i en søskendeflok

Tale efter tur ved måltider

Lære at et nej er et NEJ

Der er skal-opgaver, må-opgaver og kan-opgaver.

Bordskik – fx udsætte toiletbesøg under måltid og ikke tage telefon

3. NYSGERRIGHED

Nysgerrigheden er vigtig for at kunne fordybe sig.

Jo mere nysgerrig man er over længere tid, des mere kan man fordybe sig.

Fordybelse handler om at blive udfordret ved at arbejde med emner, som man ikke kender i forvejen, eller dybere i emner, som man kun kender lidt til.

FOR FORÆLDRE – NYSGERRIGHED

Turde lade barnet kede sig

Vise åbenhed i forhold til alle typer spørgsmål

Præsentere barnet for mangfoldigheder

Præsentere barnet for forskellige rammer: Natur/kultur

Skabe rum for barnets spørgsmål/samtale

Hjælpe barnet med at finde svar/søge informationer og blive klogere sammen med barnet

Opfordre barnet til deltagelse i fritidsaktiviteter

Lade barnet møde forskellige typer af mennesker

4. VEDHOLDENHED

Vedholdenhed og koncentration handler om at kunne fastholde opmærksomheden. Her kommer behovsudsættelsen og robustheden bl.a. ind. Når man koncentrerer sig, lukker man både indre og ydre påvirkninger ude. For at være vedholdende må barnet/den unge kunne tåle modgang og frustrationer.

FOR FORÆLDRE VEDHOLDENHED

Blive ved bordet til alle er færdige med at spise

Lære, at man ikke må afbryde, men skal vente til, nogen har talt færdig

Fortsætte en sportsaktivitet sæsonen ud

Øve på en ting, man gerne ville kunne fx spille på et instrument

Inddrage barnet i husopgaver, som I kan lave sammen og sørge for, at de bliver gjort så færdige som muligt, inden der er nye aktiviteter. Fx indkøb, hvor barnet skal finde bestemte varer. Havearbejde, hvor barnet har småopgaver. Oprydning af eget værelse, fodre kæledyr, osv. Ikke som straf, men for at signalere, at man er fælles om opgaverne i hjemmet, og ikke alle aktiviteter kan være lystbetonede, men man må gerne gøre det sjovt, hvis man kan.

Bakke op om, at hjemmearbejde fra skole, skal laves som aftalt med skolen. Fx den daglige læsning, hvor man kan sætte sig med barnet og vise, at man tager sig tid til at gøre det færdigt, da det er vigtigt. Hvis man er usikker på, om man presser sit barn urimeligt, bør man tage en snak med læreren.

5.AUTOMATISERING

Gennem træning – at øve sig – opnås automatisering.

Jo mere et barn kommer i vanen med at øve og træne – og oplever succes med det – des mere energi og hjernekapacitet er der til ny læring.

Det kan både handle om motorik og færdigheder i bredere forstand. Automatiseringer giver barnet/den unge en tro på at kunne noget selv.

FOR FORÆLDRE AUTOMATISERING

Faste morgen- og eftermiddagsrutiner

At være guide for sine børn, når der skal laves madpakker, tages bad osv.

At der er rækkefølge i tingene

At børnene selv KAN

Pak tasken sammen med børnene

Husk tålmodighed - ting tager tid - og sviner måske lidt

Lær at tømme en opvaskemaskine (accepter at der kan ryge et glas, vis helt lavpraktisk, hvordan man gør)

Kig på årstiderne - lær dit barn at tage stilling - hvad skal vi have på af tøj i dag og hvorfor giver det mening

Sætte sko på plads, jakke på plads, tømme skoletaske for gammel madpakke, sætte ud i køkkenet, tage våde håndklæder og badetøj op af tasken så det ikke kommer til at lugte

Cykle hjem fra SFO, være alene hjemme lidt, passe kæledyr, pakke taske ud, finde lektier frem og læse hver dag. Kigge på skema og ugeplan og pakke til næste dag. Øve sig i at huske svømmetøj, bøger til biblioteket, idrætstøj på bestemte dage. Om morgenen huske at pakke mad og drikke, cykle i skole.

6.SELVREGULERING/SELVDISCIPLIN

Når børn og unge bliver fastholdt i at holde sig inden for nogle givne rammer og regler – daginstitutionens, skolen og hjemmets – vil de henad vejen forstå, at det hjælper dem i enhver læringsituation at blive inden for disse.

FOR FORÆLDRE – SELVREGULERING/SELVDISCIPLIN

Øve sit barn i regler for samspil med andre mennesker. Fx at vente på tur ved rutsjebanen
At barnet oplever, at der er tydelige og kærlige rammer omkring det, og at det gradvist får mere plads til at udfolde sig indenfor disse rammer
Øve at barnet ikke kun bliver styret, men også gradvist lærer at styre sig selv i visse sammenhænge
Møde barnet med positive forventninger til, at det kan
Give mulighed for at lege med andre børn i trygge, kendte og mindre enheder
Øve barnet i at være sammen med andre voksne, som barnet føler sig tryk hos
Lade barnet opleve, at dets oplevelser og følelser bliver hørt, og at de voksne omkring støtter barnet i, hvordan det kan komme videre

7.GODE OMGANGSFORMER

Gode omgangsformer og fornuftig og ordentlig kommunikation er grundlaget for alle fællesskaber og læringsituationer.

Det handler om respekt for hinanden – sådan helt grundlæggende.

FOR FORÆLDRE – GODE OMGANGSFORMER

Snak ikke om andre børn, forældre, personale foran dit barn
Opfordre dit barn til at lege/være sammen med flere forskellige
Ved børnefødselsdage – inviter forældre til kaffe den sidste halve time
Forældregruppen lave noget socialt uden børn, f.eks. mødretapas, fædrefodbold, forældrefest
Forældre forventningsafklaring
Tale pænt til og om hinanden – god omgangstone. Sige ”HEJ” og smile til alle(ikke kun kammeraterne)
Acceptere hinandens forskelligheder – gruppefølelse
Lære at der er plads til alle
Lære at undskylde
Forældre skal være gode til at hjælpe børnene med at skabe nye legerelationer
Spørg ind til hvordan skoledagen er gået

HVORFOR DISSE 7 KOMPETENCER?

Materialet er udarbejdet med udgangspunkt i Hedensted Kommunes arbejde med Klar til læring www.klartillaering.dk

Erfaringen viser, at de børn der er godt på vej med at udvikle disse 7 kompetencer er læringsparate når de begynder på skolelivet. Ved at styrke disse kompetencer, hjælper både forældre og de fagprofessionelle børnene godt på vej til at klare overgangen fra børnehave barn til skoleelev.

